

3. Земляна Л.С. Економічний механізм управління кадровим потенціалом аграрного формування. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. з доб. вищ. освіти і мол. учених, 22 жовтня 2021 р. Харків, 2021. С. 254-255.

4. Мистецтво управління агропідприємством, або секрети успішних директорів. *Агробізнес сьогодні*. Текст статті ТОВ «Байер Кроп Сайенс Україна». 2017. URL: <https://agro-business.com.ua/2017-09-29-05-56-43/item/9537-mystetstvo-upravlinnia-ahropidpriemstvom-abo-sekrety-uspishnykh-dyrektoriv.html> (дата звернення: 02.03.2024).

5. Нагаєв В.М., Нагаєва Г.О. Дидактичні засади формування кадрового потенціалу аграрної сфери як стратегічного ресурсу розвитку соціально-економічних систем. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. Харків: ХНТУСГ, 2019. Вип. 200. С. 44-53.

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Іванієнко В.В., кандидат економічних наук, професор,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна
Сагущева К.В., кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

Управління розвитком суб'єктів господарювання досліджувалось багатьма вітчизняними вченими, зокрема це Піддубна Л.І., Кизим М.О., Пономаренко В.С., Клебанова Т.С. та інші. Вирішенню сучасних проблем розвитку промислових підприємств присвячували свої наукові праці такі українські та зарубіжні вчені, як: Р. Акофф, Л. Базелевич, А. Пилипенко, В. Забродський, О. Раєвнева, М. Тодаро, Л. Жилінська, О. Ястремська, Н. Касьянова, Н. Шандова, Т. Лепейко та ін.

Головною умовою та успішного використання інструментів і важелів управління розвитком є взаємозв'язок і взаємодоповнення, одночасне обґрунтоване використання з переважанням тієї групи або виду інструменту, що матиме найбільшу значущість для досягнення поставлених стратегічних цілей розвитку суб'єктів господарювання відповідно до їх прийнятих до впровадження проривними інвестиційно-інноваційних проєктів [1].

Існує безліч підходів до інструментів управління розвитком суб'єктів господарювання, але єдиного або класичного підходу немає. Так, компанія Bain & Company [2] щорічно досліджує інструменти управління розвитком підприємств, але інструменти аналізуються без визначення класифікаційних ознак, їх не розподілено за складовими розвитку та методами управління.

В даний час відсутнє надійне методичне забезпечення процесів обґрунтування та реалізації основних інструментів стратегічного менеджменту: вибору стратегічних напрямків та конкурентних стратегій розвитку підприємства на основі його позиціонування на ринку; вибору моделей організації управління підприємством, які відповідають цілям його стратегічного розвитку. Слабко вивченими є проблеми виявлення якісних та кількісних умов горизонтальної та вертикальної інтеграції підприємств. Частково реалізовано потенціал стратегічного менеджменту на основі управління життєвим циклом підприємства, циклами організаційного та науково-технічного його розвитку.

Конкретизація цілей стратегічного розвитку досягається у вигляді розробки програм стратегічного розвитку, які включають комплекс тактичних і оперативних завдань, вкладених у вирішення питань організації стратегічного управління, мотивації, контролю, формування для підприємства підсистеми управління стратегічним розвитком, їх бюджетів тощо.

Реструктуризація промислового виробництва відповідно до певних стратегічних пріоритетів потребує відповідних взаємоузгоджених управлінських рішень, ресурсів та часу, а отже, має здійснюватися на основі державного стратегічного планування. Ключовими напрямками реформування вітчизняної промисловості визначено такі: оптимізація структури промислового виробництва (орієнтація потреб внутрішнього ринку); ліквідація критичного зносу та інноваційно-технологічна модернізація виробництва (збільшення промислових виробництв нових технологічних укладів, з поглибленою переробкою та випуском продукції кінцевого споживання; впровадження енергозберігаючих технологій, розширення та використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії); інвестиційне забезпечення структурних змін та технологічної модернізації на основі розширення та збільшення джерел капітальних інвестицій, підвищення доступності інвестиційних ресурсів та стимулів до інвестиційної діяльності суб'єктів [3].

Розробка концепції розвитку підприємств в умовах неіндустріалізації вимагає також виділення основних підпроцесів при

переході до неоіндустріального розвитку, які б обумовлювали об'єкти застосування формалізованих інструментів для обґрунтування прийняття рішень у рамках реалізації цих підпроцесів. Як ключові завдання, які мають бути вирішені при реалізації неоіндустріального розвитку можна виділити такі:

1) дослідження зовнішнього середовища, в якому функціонує промислове підприємство:

- формалізований аналіз статистичних показників розвитку;
- експертний аналіз факторів, тенденцій та напрямів світового розвитку;

2) дослідження внутрішнього середовища промислового підприємства:

- оцінка відповідності показників розвитку підприємств вимогам глобального середовища;
- виділення переваг та недоліків;
- ідентифікація дисбалансів, які необхідно враховувати (або усувати) при формуванні стратегії неоіндустріального розвитку;

3) розробка стратегії неоіндустріалізації підприємств, визначення її ключових завдань та цільових орієнтирів;

4) організація та регулювання процесу реалізації стратегії неоіндустріального розвитку підприємств:

- адаптація підприємств до неоіндустріальних умов та стратегії розвитку за зміни умов її реалізації;
- підготовка та залучення персоналу в процеси неоіндустріалізації підприємств [4].

Можна також виділити основні складові успішного управління розвитком підприємства в умовах глобалізації:

- наявність виробничого, економічного та експортного потенціалу;
- задовільний фінансово-економічний стан підприємства за результатами аналізу фінансової та управлінської звітності;
- конкурентний статус;
- конкурентна позиція (лідер, послідовник, який знає своє місце на ринку, що кидає виклик ринковому оточенню) і конкурентоспроможність щодо внутрішніх (витрати, рентабельність) та зовнішніх (імідж, впізнаваність марки, частка ринку) конкурентних переваг;
- конкурентоспроможний, лояльний фірмі персонал;
- науково-дослідний потенціал (розвиненість сфери НДДКР);
- наявність у керівництва стратегічного мислення, здатність виробляти гнучкі стратегії та реалізовувати їх.

Таким чином, головною метою управління розвитком є зміна існуючого на підприємстві способу функціонування, перехід у більш економічний динамічний режим довгострокового функціонування в умовах умов зовнішнього і внутрішнього середовища, що змінюються. Керований розвиток підприємства є виділену у складі підприємства систему, в якій об'єднані інноваційні процеси, що ведуть до кількісних та якісних змін у всіх функціональних областях підприємства, а також контури її управління.

Література:

1. Ястремська О.М., Ястремська О.О. Управління розвитком підприємств: уточнення теоретичних положень. *Проблеми економіки*. 2020. № 1(43). С. 2014-226.
2. Bilodeau B., Rigby D. Management Tools & Trends. Bain Brief. 2018. URL: <http://www.bain.com/>
3. Кіндзерський Ю.В. Деструктивні промислової політики в Україні та можливості їх подолання. *Економіка України*. 2012. № 12. С. 4-16.
4. Лепя Р.Н., Охтеня А.А., Прокопенко Р.В. Управление развитием промышленных предприятий в условиях неиндустриализации: механизм, модели и методы: монография / Р.Н. Лепя, А.А. Охтеня, Р.В. Прокопенко и др.; под общ. ред. Р.Н. Лепя. Київ : Інститут економіки промисловості НАН України. 2016. 162 с.
5. Плутина Ю.А. Управление развитием как оптимальная модель управления предприятием. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 30. С. 89-93.

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАКЛАДАХ

Іванченко М.І., здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

За умов воєнного стану в системі охорони здоров'я з'явилися глибокі кількісні та якісні зрушення в системі управління реабілітацією військовослужбовців в лікувально-оздоровчих закладах. Значною мірою вони зумовлені зростаючими потребами в медичних послугах, необхідністю розширення їх асортименту. Процеси управління

* Науковий керівник – Нагасв В.М., д.п.н., професор